

12.11.2024

Asta Sihvonen-Punkka

Fingridin kuulumisia

Fingrid Current

Wanha Satama, Helsinki

FINGRID

Toimintaympäristömme isossa muutoksessa

Sähkön kulutus kasvaa
odotettua hitaammin

Suuri kysyntä
liittynnöille

Nopea muutos
sääriippuvaan
järjestelmään

Geopoliittinen
turvallisuustilanne
muuttunut pysyvästi

Säätelyn vaikutus
Fingridin toimintaan
kasvanut

Fingridin strategia

Asiakkaat
murroksen
mahdollistajiksi

Tehokkaasti
hyödynnetty
kantaverkko

Laajat ja
ennakoitavat
sähkötmarkkinat

Häiriö- ja
riskinsietokyvyn
varmistaminen

STRATEGISET PAINOPISTEET

Turvaamme asiakkaille ja yhteiskunnalle kustannus tehokkaasti varman sähkön ja muovaamme tulevaisuuden puhdasta ja markkinaehtoista sähköjärjestelmää.

AVOIN REHTI TEHOKAS VASTUULLINEN

VISIONOMME

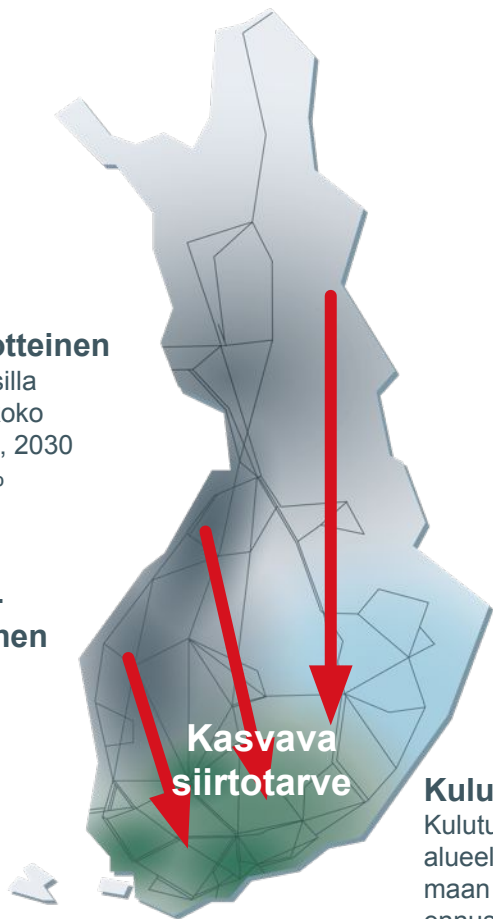
Energiajärjestelmä on puhdas, varma ja tuo Suomelle taloudellista vaurautta. Fingrid on energiajärjestelmän peruspilari.

Kehitämme verkkoa kasvavia siirto- ja asiakasliityntätarpeita varten

Tuotantopainotteinen

Tuotantopainotteisilla alueilla nyt 70 % koko maan tuotannosta, 2030 ennusteessa 80 %

Tuotanto- painotteinen

Tasapainoinen

Kulutuspainotteinen

Kulutuspainotteisella alueella nyt 50 % koko maan kulutuksesta, 2030 ennusteessa 60 %

Kantaverkon
kehittämishjelma
4 Mrd €

- Päävoimansiirtoverkon investointisuunnitelma
- Olemassa oleva 400 kV voimajohto
- Olemassa oleva 220 kV voimajohto
- Olemassa oleva 110 kV voimajohto

Kemi-Oulujoen poikkileikkaus

Aurora Line

Keski-Suomen poikkileikkaus

Järvilinja

Harjulinja

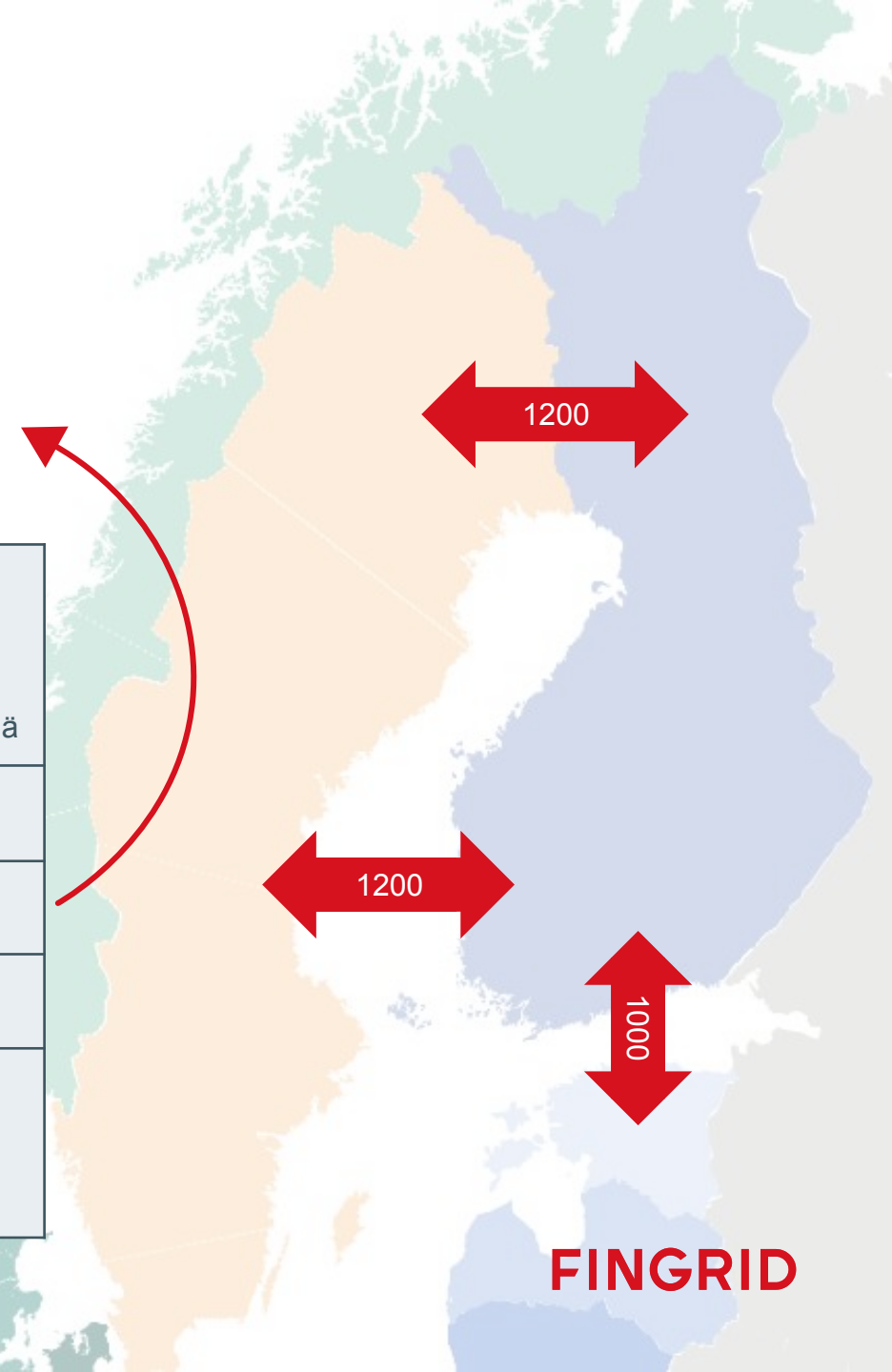
Lakeuslinja

FINGRID

Sähkön riittävyys edellyttää luotettavaa kotimaista tuotantoa ja tuontia

Kulutusjouston rooli kasvanut merkittäväksi

Arvio Suomen tehotaseesta talvikaudella 2024–2025		
	Erittäin kylmänä ja tyynenä talvipäivänä	Keskivertoisena kylmänä talvipäivänä
Kotimainen saatavilla oleva kapasiteetti	11 800 MW	13 600 MW
Arvioitu kulutus	15 000 MW	14 000 MW
Kotimaan tehotase, netto	-3 200 MW	-400 MW
Tuontikapasiteetti	3 400 MW	3 400 MW
- Ruotsista	2 400 MW	2 400 MW
- Virosta	1 000 MW	1 000 MW

**Rakennamme yhdessä
puhdasta energiajärjestelmää**

FINGRID

FINGRID

12.11.2024

Jukka Metsälä

Fingridin talouden näkymät toimintaympäristön muutoksessa

Fingrid Current
Wanha Satama, Helsinki

FINGRID

Suomella kilpailuetu ja selkeät tavoitteet

Hiilineutraali Suomi 2035, ~270 Mrd €:n investoinnit Suomeen

Puhdas

Päästökerroin 31 gCO₂/kWh

Luotettava

Siirtovarmuus 99,99934 %

Edullinen

Sähkön keskim. hinta 47 €/MWh

(1-9/2024)

Kantaverkon

liityntäpiste-kyselyiden määrä

(09/2024)

400 GW Tuotanto

60 GW Kulutus

20 GW Akut

Siirtymä puhtaaseen sähköjärjestelmään on Suomessa ollut Euroopan nopeinta

Nopeimmin kasvanut
säätövoimainen sähkön tuotanto
(vv. 2015-2022)

+370 %
(3 % osuudesta 16 % tasolle)

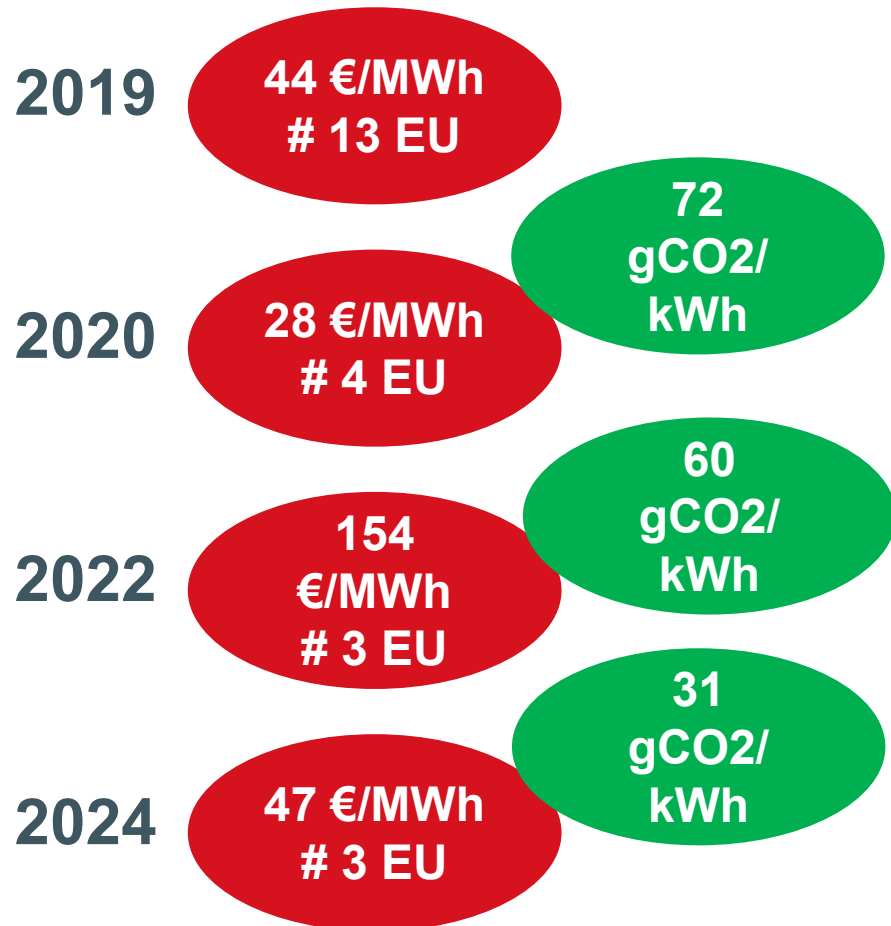
Nopeimmin väistynyt
polttoainepohjainen sähkön tuotanto
(vv. 2015-2022)

-49 %
(21 % osuudesta 11 % tasolle)

Suurin voimalaitos
suhteessa sähköjärjestelmän kokoon
(>10 % suhteessa sähkönkäytön vuosittaiseen huippuun)

1650 MW
(1300 MW askelmainen tehon muutos)

Sähköjärjestelmän muutos on vaikuttanut Fingridin yritystalouteen

2020: Investointiohjelma 1 Mrd €. Vakaat sähkömarkkinat, toiminnan kulut 200 M€/a. Liityntäkyselyitä ~ 50 GW.

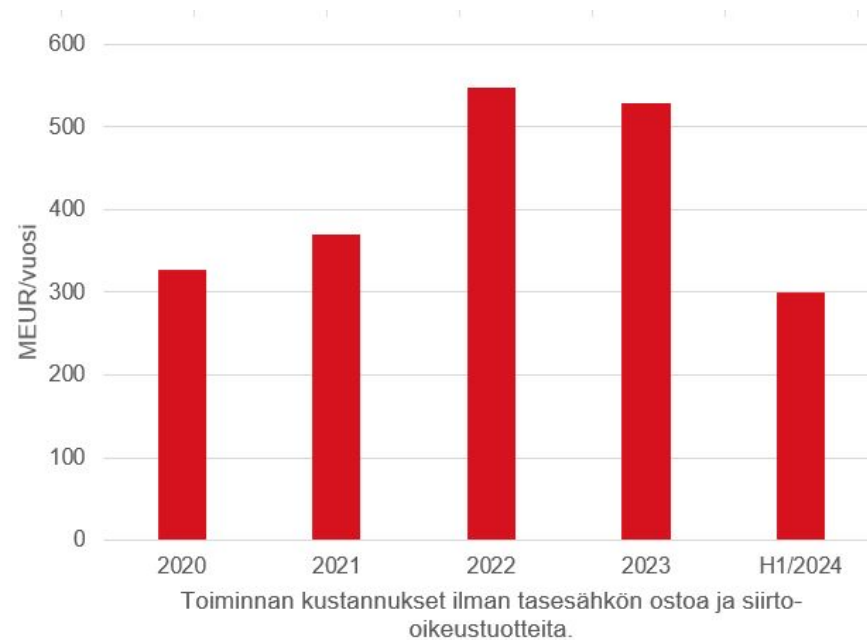
2022: Investointiohjelma 3 Mrd €. Euroopan energiakriisi, toiminnan kulut 400 M€/a. Liityntäkyselyitä ~ 150 GW.

2024: Investointiohjelma 4 Mrd €. Epävaka taloudellinen sääntely, toiminnan kulut n. 300 M €/puolivuosi 2024. Liityntäkyselyitä ~ 500 GW.

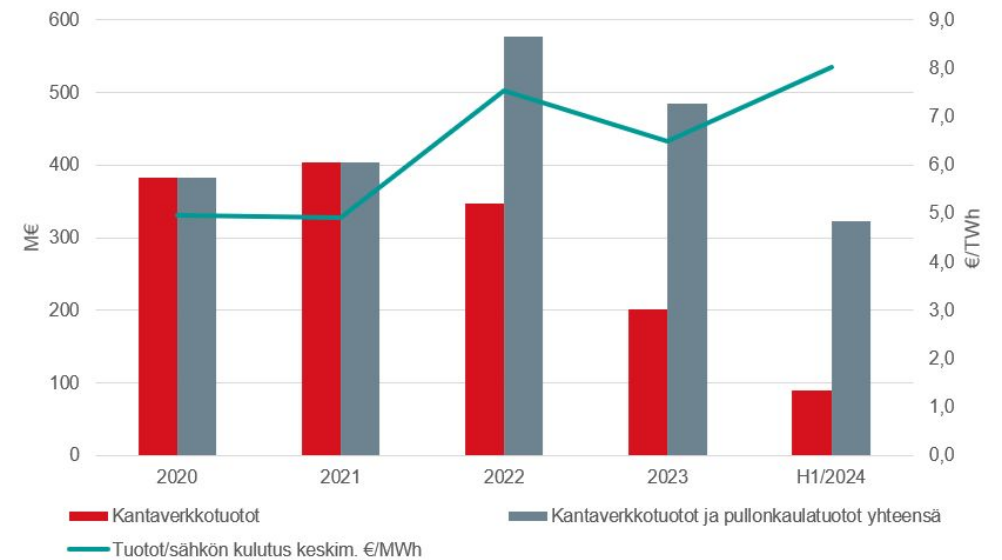
Sähköjärjestelmän kustannus on kasvanut

Kantaverkkomaksut alentuneet, tasepalvelumaksut kasvaneet

Sähköjärjestelmän laajeneminen ja sääriippuvuus ovat nostaneet Fingridin toiminnan kustannuksia

Pullonkaulatuuottojen käyttö on alentanut Fingridin kantaverkkomaksuja

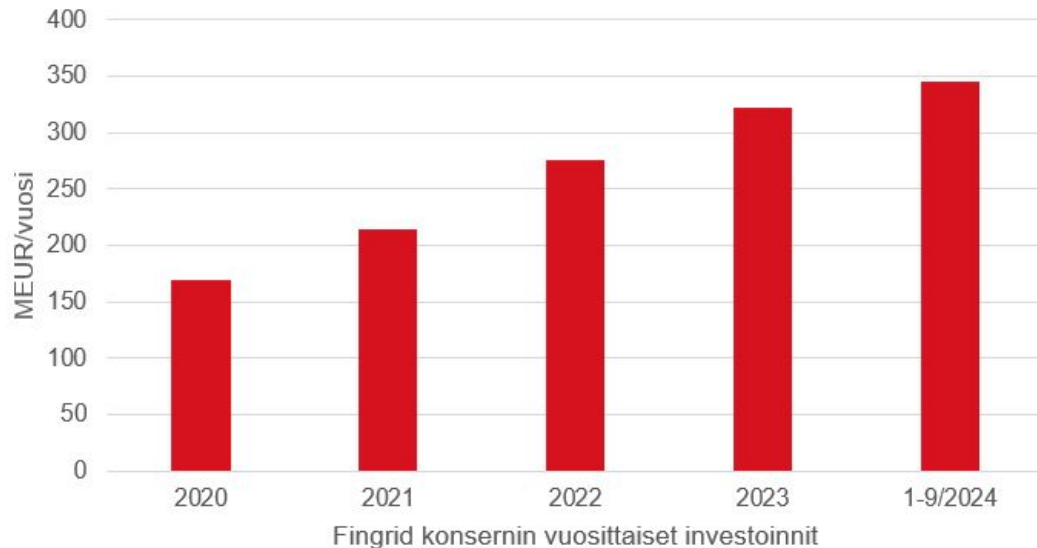

Tasepalvelumaksut ovat kasvaneet
2020 0,3 €/MWh => 2024 1,3 €/MWh

Asiakastarpeet ja investoinnit kasvussa

Regulaatio rajoittaa Fingridin investointikykyä

Fingridin mittava investointiohjelma
vaatii velkarahoitusta

Taloudellinen valvonta määrittää
Fingridin velkaantumiskykyä

**80 % kantaverkon
kehityssuunnitelmasta on
asiakastarpeita vastaavia
uusinvestointeja**

”Yhtiö arvioi seuraavan vuosien 2024–2027 bruttoinvestointien määrän olevan noin kaksi miljardia euroa, josta on sidottu 747 miljoonaa euroa” (Q3/2024).

Fingridin talouden näkymät toimintaympäristön muutoksessa

1.

Suuri asiakaskysyntä vaatii investointeja

2.

Tiukkeneva regulaatio asettaa rahoituksen raamin

3.

Toiminnan kustannusten ja kustannusepävarmuuden kasvu

4.

Valtakunnan tasevastuu ja sääriippuvan järjestelmän ylläpito

5.

Tulonmuodostuksen rajoitteet ja sähkön kulutuksen kasvu

6.

Yritystalouden liikkumatila - riskienhallinta, tuottavuus, vastuullisuus

Lopuksi

Vahva perusta

Suomessa on Euroopan puhtaimpiin, varmimpiin ja edullisimpiin kuuluva sähkö

Investoinnit

Puhtaan sähkön käytön kasvulle on Suomessa hyvät edellytykset

Kustannukset

Sähköjärjestelmä laajenee muuttuen samalla vaativammaksi hallita

Vastuullisuus

Osallistuminen sähkömarkkinoille on hyvä liiketoimintamahdollisuus ja vaikuttaa sähköjärjestelmän tehokkaaseen toimintaan

12.11.2024

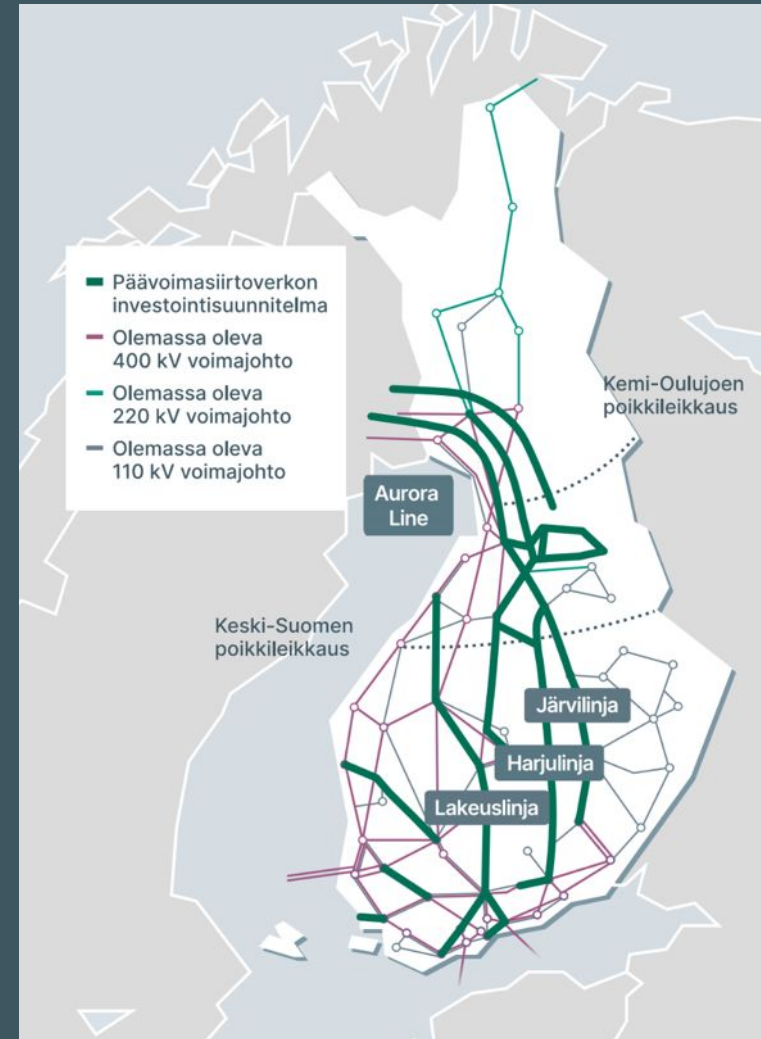
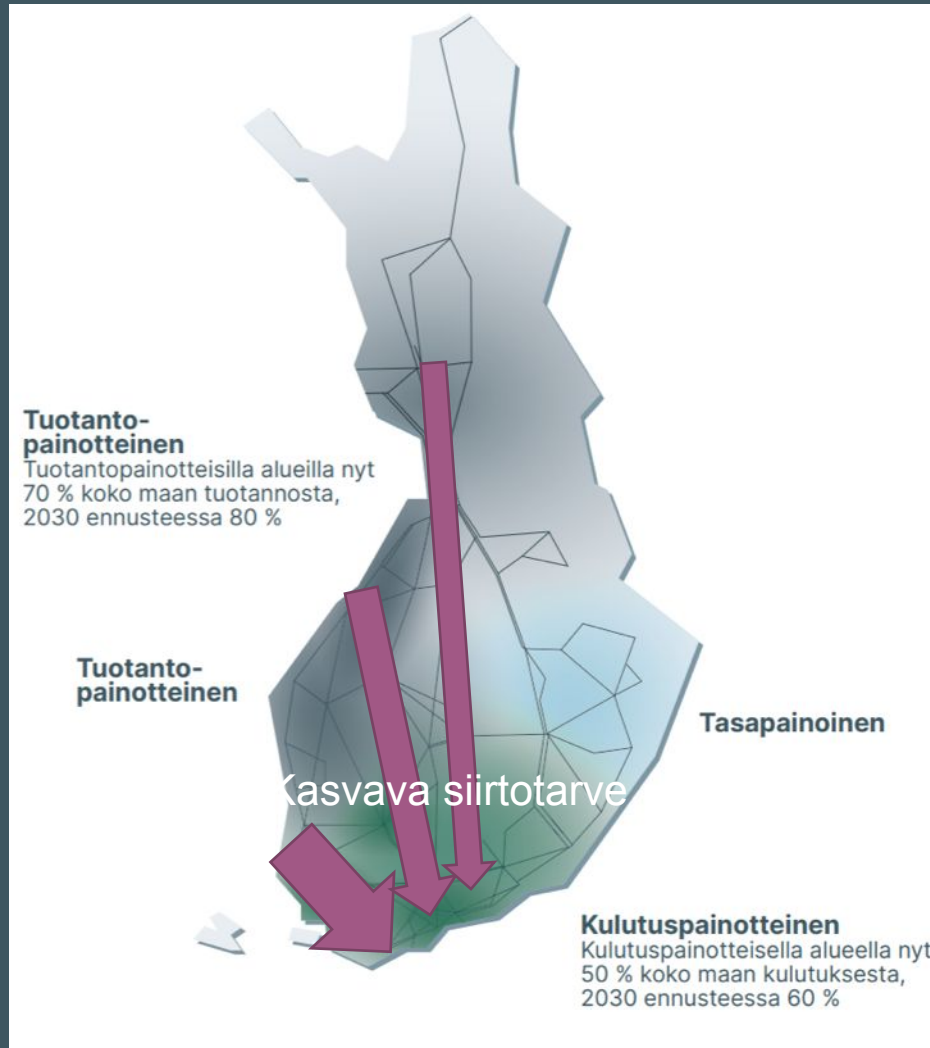
Laura Ihamäki

Kantaverkkomaksu-rakenteen uudistukset tehostamaan vihreää siirtymää

Fingrid Current
Wanha Satama, Helsinki

FINGRID

Energiamurros haastaa verkon riittävyyttä

A photograph showing two cyclists on a rocky hill. The cyclist on the left is wearing a dark jacket and red pants, while the one on the right is in a dark long-sleeved shirt and blue pants. They are both on mountain bikes. In the background, several high-voltage power line towers and cables stretch across the sky. The sky is a mix of blue and orange, suggesting a sunset or sunrise. The foreground is filled with green foliage.

Muutosehdotuksia kantaverkkomaksujen rakenteeseen

- RATKAISUJA VERKON RIITTÄVYYSHAASTEISIIN

FINGRID

1) Liittymismaksu-uudistus

80 %

**Aiheuttamisperiaatetta
verkon
vahvistus-kustannuksi-
en kattamiseen**

20 %

**Taloudellisia
kannusteita
liityntöjen
sijoittumiselle**

An aerial photograph of a dense forest with a river winding through it. Power lines and towers are visible, crossing the river. The trees show some autumn colors. In the background, there's a large body of water under a clear sky.

2) Joustava kantaverkkopalvelu

”Seisomapaikkoja
halvemmalla lipulla”

An aerial photograph of a dense forest with a winding lake. The trees are in various shades of green and yellow, suggesting autumn. Several high-voltage power lines run across the landscape, supported by towers. The sky is clear and blue.

3) Paikalliset joustavat liitynnät myös pysyvinä ratkaisuina

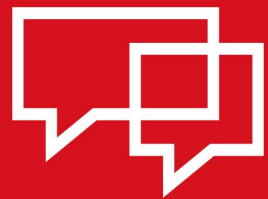
*Vältetään tehottomia
verkkoinvestointeja!*

Kantaverkkomaksut 2025

	KANTAVERKON LIITTYMISMAKSU	KANTAVERKKOPALVELUMAKSUT	
		KANTAVERKKO- SIIRTOMAKSU	TEHO / ENERGIAMAKSU
KULUTUS	Kyllä (€/liityntä)	Kantaverkosta otto & anto (€/MWh)	Kulutuserä (€/MWh)
TUOTANTO	Kyllä (€/liityntä)	Kantaverkosta otto & anto (€/MWh)	Voimalaitoksen tehomaksu (€/MW) tai lyhyen käyttöajan energiamaksu (€/MWh)
SÄHKÖVARASTO	Kyllä (€/liityntä)	Kantaverkosta otto & anto (€/MWh)	

**Sähkövarastojen tehomaksu
tavoitteena ottaa käyttöön 1.8.2025**

FINGRID

**Asiakkaat
murroksen
mahdollistajiksi**

**Tehokkaasti
hyödynnetty
kantaverkko**

12.11.2024

Antti Keskinen

Markkinaudistukset sähköjärjestelmää tukemassa

Fingrid Current
Wanha Satama, Helsinki

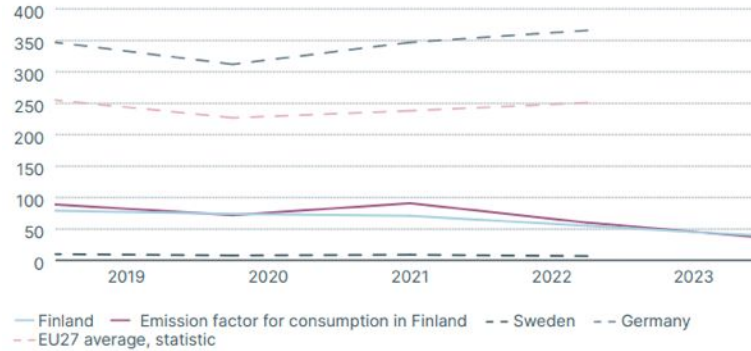
FINGRID

Positiivista kehitystä kohti visiota

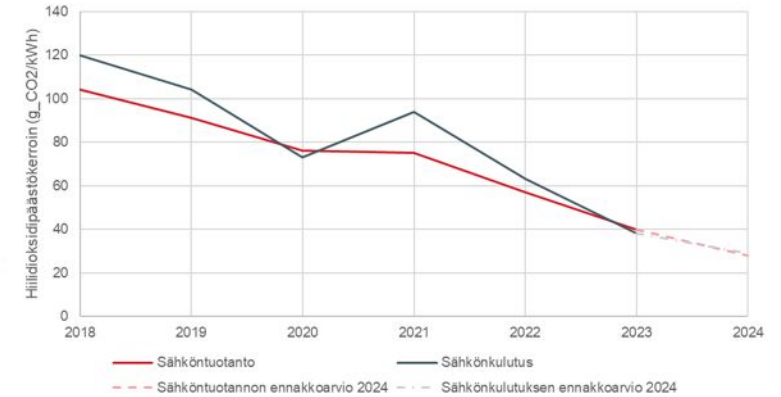
VISIOMME

Energiajärjestelmä on puhdas, varma ja luo Suomelle taloudellista vaurautta. Fingrid on energiajärjestelmän peruspilari.

Emission factor of electricity production
CO₂-emission gCO₂/kWh

Sähkön hiilidioksidipäästökertoimen kehitys vuositasolla Suomessa

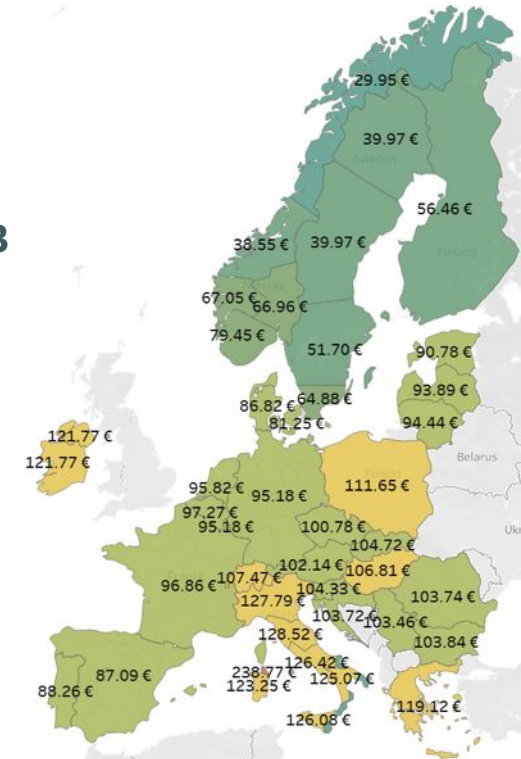

Keskimääräinen sähkönhinta spot-markkinalla

2019

2023

Uusi ilmiö: hintojen voimakkaampi vaihtelu

Kallis keskihinta ja matala vaihtelu
→ korkea hintaa ei pääse pakoon

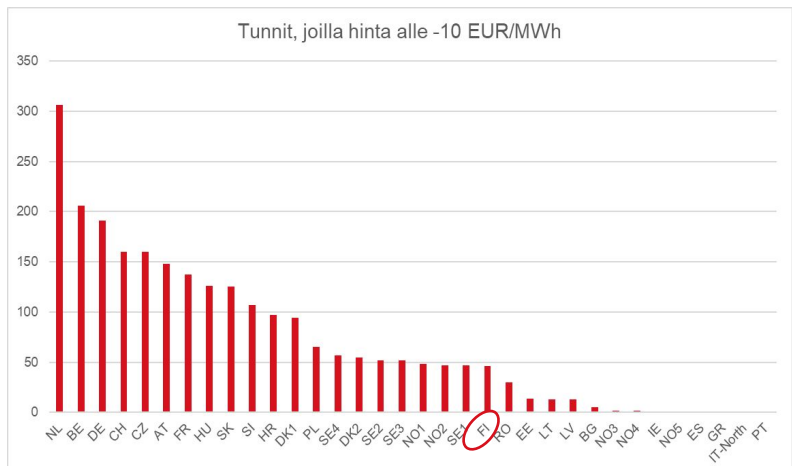
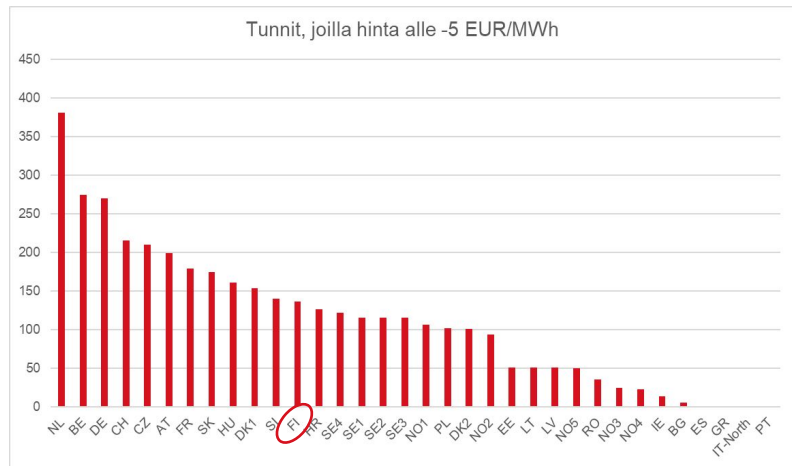
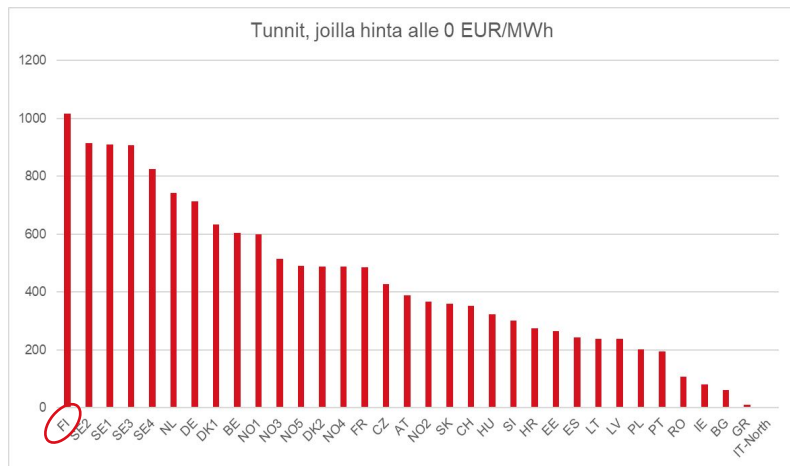
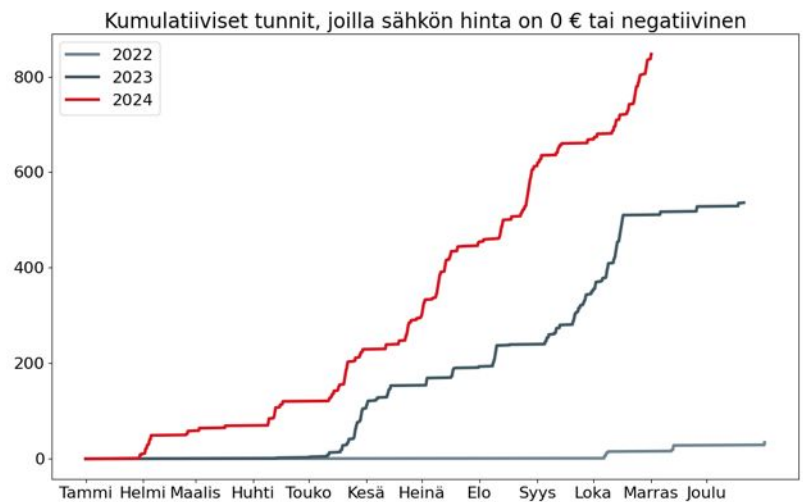
Kallis keskihinta ja korkea vaihtelu
→ jousto arvokasta, mutta ei pelasta

Edullinen keskihinta ja matala vaihtelu
perustuu olemassa olevaan vesivoimaan
→ rajallinen resurssi

Edullinen keskihinta, korkea vaihtelu
→ korkea jouston arvo

Hintadata 1.1.2023-30.9.2024. Data: ENTSO-E ja NordPool

Negatiiviset hinnat yleistyvät

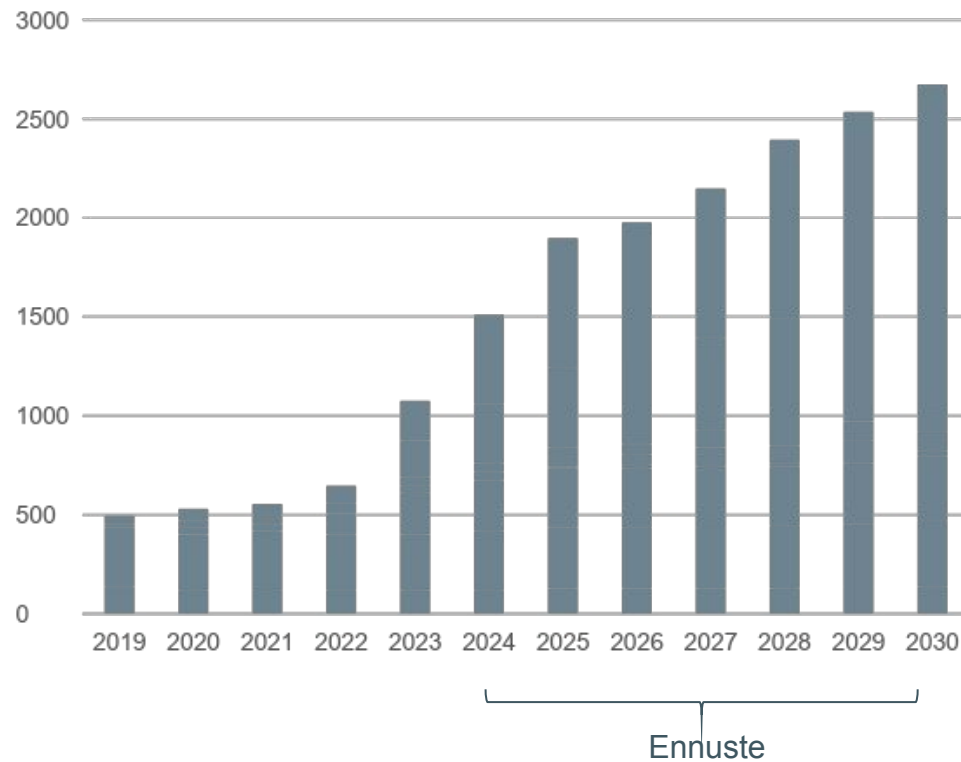

Aineisto 1.1.2023 - 30.9.2024. Datalähde: Nordpool ja ENTSO-E

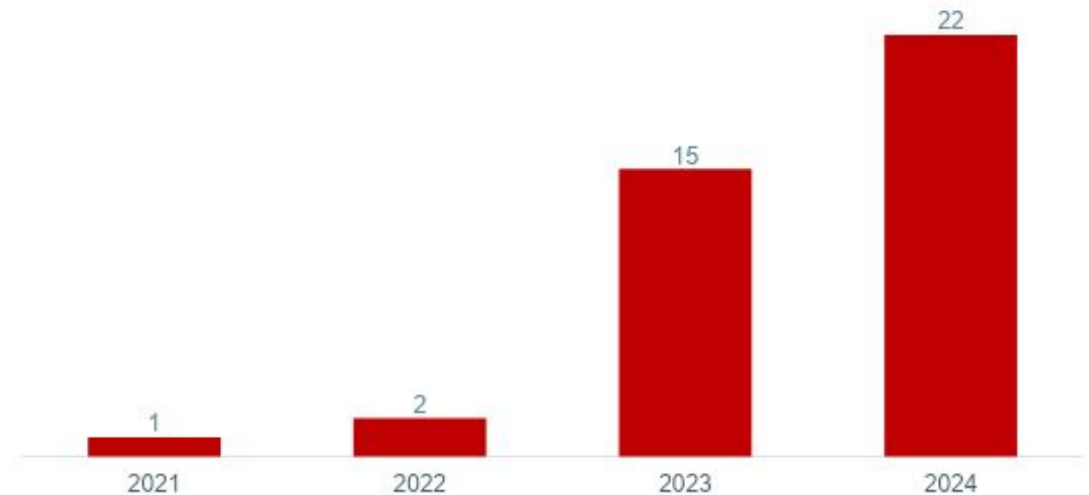
Järjestelmän muutos näkyy reservien tarpeissa

Yhä useammin tarjonta ei hetkellisesti kohtaa kysyntää

Hankintamäärät (MW)

Lisäsäätötarjouspyyntöjen kasvu 2021 - 11/2024 (Vuosi 2024 Marraskuun alkuun mennessä)

Fingridin tehtävät sähkömarkkinoiden osa-alueilla

TSO:t voivat myöntää siirto-oikeustuotteita hintasuojaukseen

Finanssimarkkinat

Vuorokausimarkkinat

Intra-day-markkinat

TSO:t myöntävät siirtokapasiteettia markkinoiden käyttöön

Reservimarkkinat

TSO:t ylläpitävät ja kehittävät reservimarkkinoita

Taseselvitys

Vastuu valtakunnallisesta taseselvityksestä

Muutosten talvi sähkö- ja reservimarkkinoilla

Laajempia markkinoita ja parempia mahdollisuuksia toimijoille järjestelmän tasapainotukseen

Muutokset jatkuvat lähivuosina

Energiamurroksen myötä **joustojen tarve sähkömarkkinoilla lisääntyy** ja markkinaosapuolten aktiivisuutta tarvitaan kaikilla markkina-aikajaksoilla vaihtelujen hallitsemiseksi tehokkaasti ja markkinaehtoisesti. **Sijaintiriippuvaiset** joustotarpeet lisääntyvät sähkömarkkinoilla.

Sähkön riittävyys ja Kapasiteettimekanismit ovat nousseet keskusteluihin ja ratkaisuja haetaan. Fingridin näkemyksen mukaan Suomeen tarvitaan kustannustehokas kohdennettu kapasiteettimekanismi tukemaan sähkön riittävyyttä.

Energiakriisi käynnisti EU:ssa keskustelun sähkön **hintasuojausmahdollisuuksien** riittävydestä. Markkinoihin ei tulisi puuttua lisäämällä sääntelyä.

VISIOMME

Energiajärjestelmä on puhdas, varma ja luo Suomelle taloudellista vaurautta. Fingrid on energiajärjestelmän peruspilari.

FINGRID

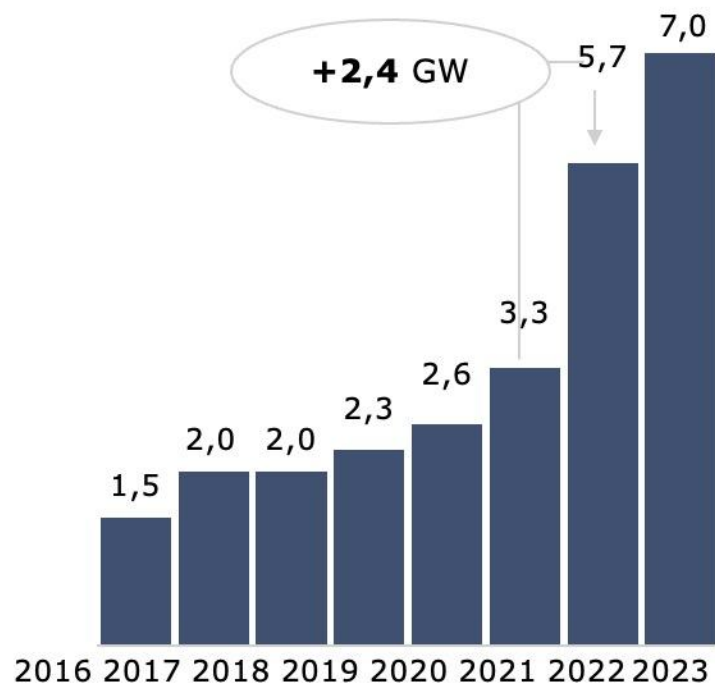
Miten markkinauudistukset vaikuttavat energia-alaan?

Jenni Patronen

AFRY MANAGEMENT CONSULTING

Sähkötömarkkinoiden muutos tarkoittaa lisää tehokkuutta ja kustannusvastaavuutta – samalla myös lisää monimutkaisuutta

SÄÄRIIPPUVAN TUOTANNON KASVU EDELLYTTÄÄ MUUTOKSIA

UUSI MARKKINAMALLI JA SÄÄNTELY TEHOKKUUDEN PARANTAMISEKSI

- Flow-based market coupling
- 15 minuutin taseselvitysjakso
- Uudet reservituotteet
- Sähkötömarkkinamallin uudistus?

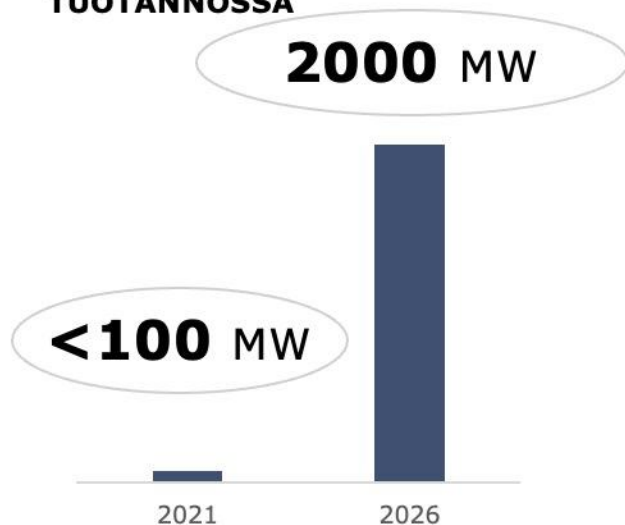
SÄHKÖN JA SAMALLA SÄHKÖMARKKINOIDEN MERKITYS KAIKILLA SEKTOREILLA KASVAA

Kaukolämmöntuotannossa sähkökattilat tulleet oleelliseksi osaksi tuotantoa – seuraavana askeleena jouston tuominen osaksi koko arvoketjua

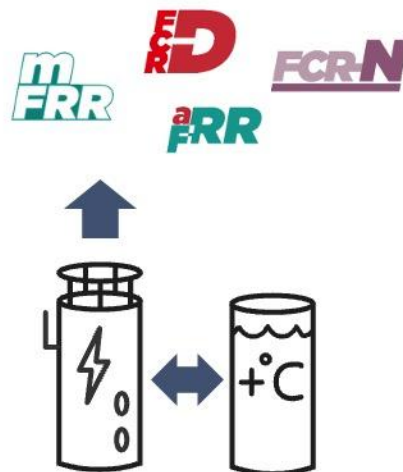
SÄHKÖKATTILAT KAUKOLÄMMÖN JA TEOLLISUUSLÄMMÖN TUOTANNOSSA

Syinä muutokselle

- Sähköveron lasku
- Hiilineutraalisuustavoitteet
- Mahdollisuus hyödyntää matalan sähkön hinnan tunteja
- Polttoainehintojen nousu ja riskit

RESERVIMARKKINOILLE OSALLISTUMINEN

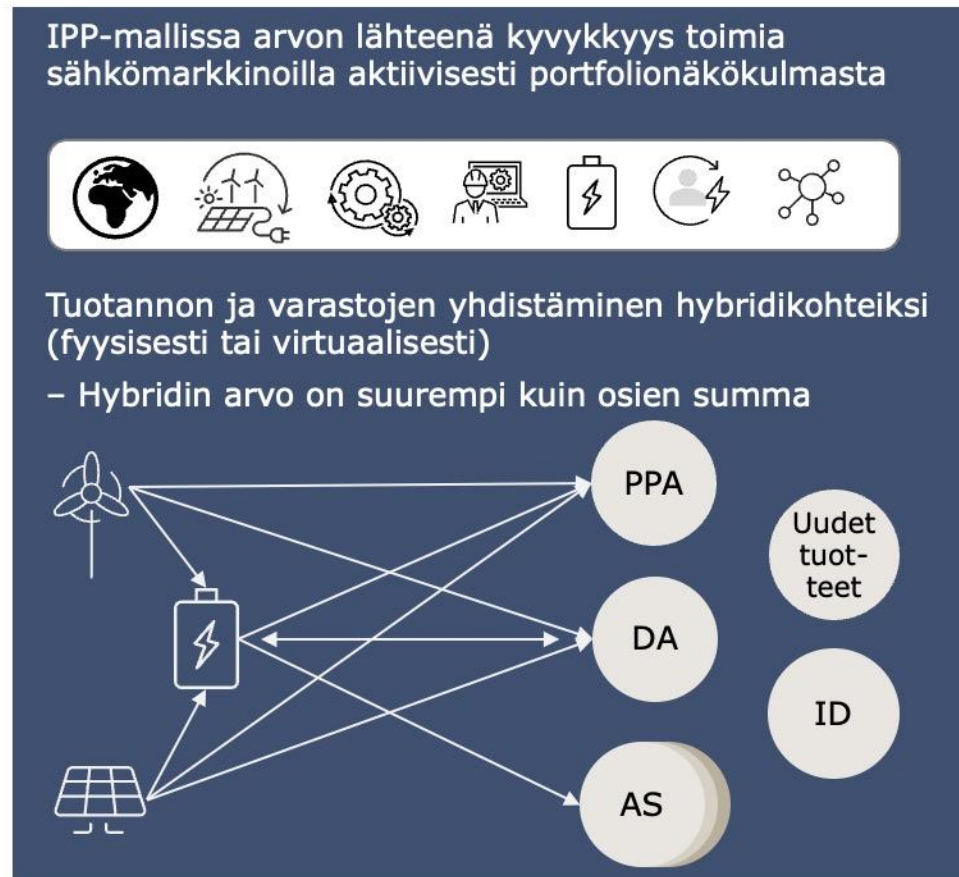
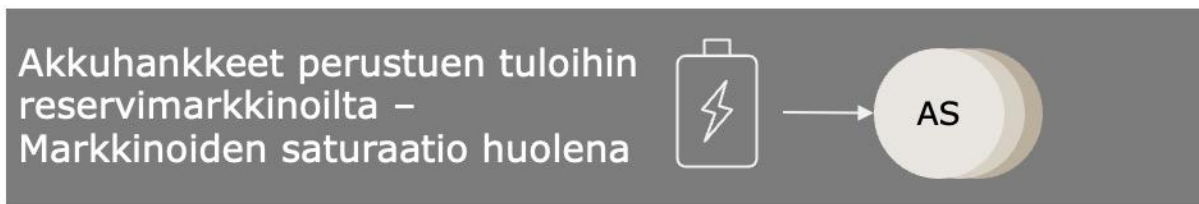
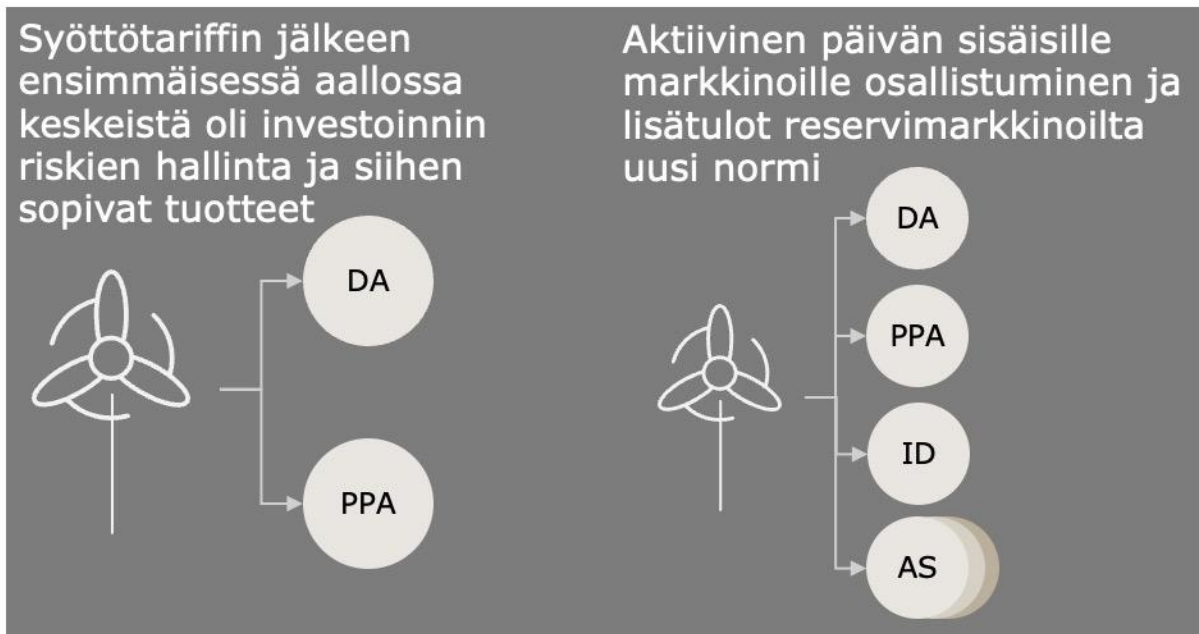
Sähkökattilat lisäävät kaukolämpötoimijan mahdollisuuksia osallistua myös reservimarkkinoille

JOUSTON MAHDOLLISTAMINEN KAUKOLÄMMÖN ARVOKETJUSSA

Lämmöntuotannon tullessa riippuvaiseksi sähkömarkkinoista on entistä tärkeämpää tehdä joustosta mahdollista koko arvoketjussa

Tuuli- ja aurinkovoimassa sekä akkuvarastoissa liiketoimintamallit perustuvat entistä vahvemmin aktiiviseen sähkömarkkinoille osallistumiseen

Sähkömarkkinoiden markkinadynamiikan todellinen ymmärtäminen on onnistuvan riskien hallinnan edellytys

BASELOAD PPA –SOPIMUSTEN VAIKEUDET TULIVAT ESIIN 2022

Kassavirtaan vaikuttavat tekijät

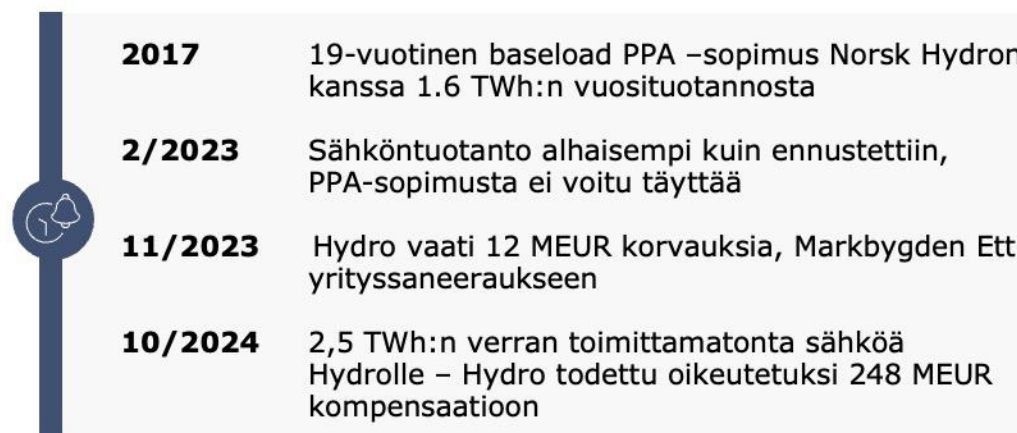
2022
markkina

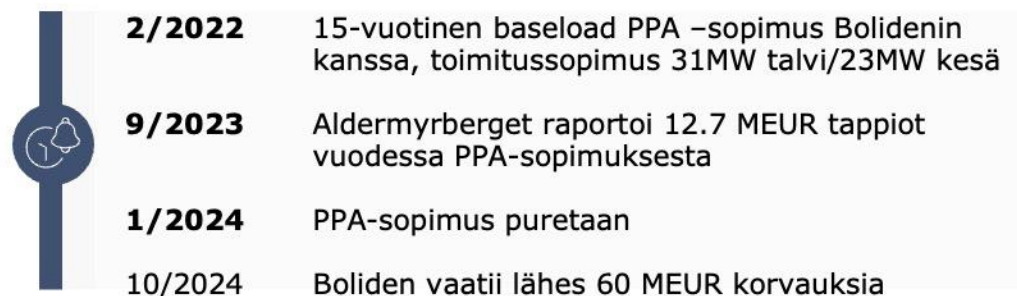
Kassavirta-
vaikutus

ESIMERKKI TUULIVOIMAPUISTO MARKBYGDEN ETT :

ESIMERKKI TUULIVOIMAPUISTO ALDERMYRBERGET:

Sähkömarkkinoiden epävarmuus ja volatiilisuus on tullut jäädäkseen

1. Volatiilisuus on kasvanut, ennustettavuus heikentynyt

- Ennustettavuus sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä - teknologia ja regulaatoriskit
- Nopeat markkinamuutokset tuovat myös uusia mahdollisuuksia

2. Muutosnopeus huimaa

- "Energiasektorin 25 vuoden kvartaali" -ajattelu ei toimi nykymarkkinoilla

3. Muutokseen vastataan joustavuudella ja reagoitakyvyllä

- Yksittäisten jouston lähteiden lisäksi oleellista on jouston rakentaminen keskeiseksi osaksi liiketoimintaa volatiilisuuden hyödyntämiseksi
- Reagoitakyky markkinoille ilmestyvien mahdollisuuksien hyödyntämiseksi ennen kuin ne katoavat - esimerkkinä reservimarkkinat
- Sähkömarkkinoiden toiminnan syvälinen ymmärtäminen mahdollisuuksien hyödyntämiseksi ja riskien hallitsemiseksi

Making Future

Energiatoimialan odotukset Fingridille

TIMO JUTILA
FINGRID CURRENT 12.11.2024

kajave

Energiatoimialan odotukset Fingridille

Esityksen tausta ja tulokulmat

1. Fingrid kantaverkkotoimikunta
2. Kainuulaiset asiakkaat
3. Verkkoyhtiö – Kajave Oy
4. Liityntäverkot – Loiste Liittymisjohdot Oy
5. Omat kokemukset

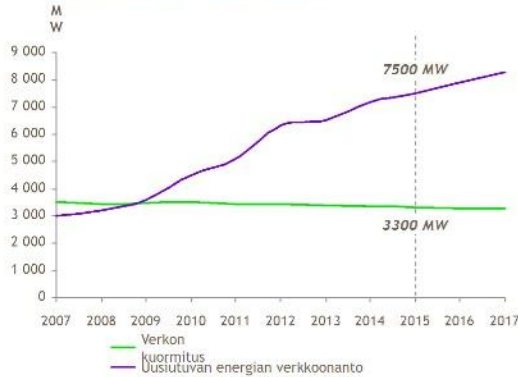
Energiasysteemin muutos etenee kiihtyvällä tahdilla

Fingrid Sähköverkkopäivä 23.11.2016

Energiasysteemin muutos tulee nopeammin kun uskomme ja tämä tulee vaikuttamaan koko järjestelmään

Esimerkki Saksasta...

- + Uusiutuvista energialähteistä verkkoon syötetty energia määrittää monilta osin jakeluverkon mitoituksen

..samat haasteet luvassa Suomessa

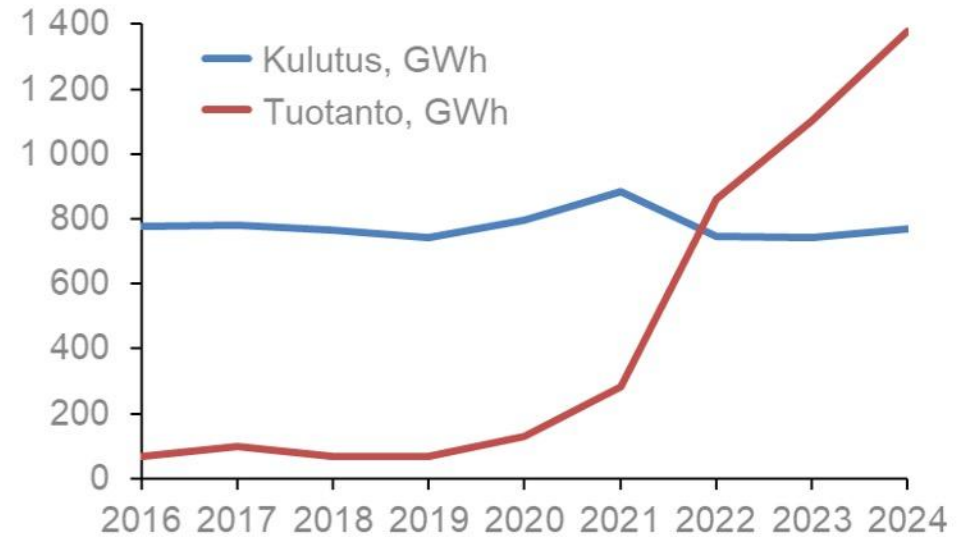
- + Kantaverkon pullonkaulat ja niiden eliminoinnin tärkeys on tunnistettu
- + Jakeluverkko tulee kohtaamaan osin samat haasteet

Ensimmäinen aalto meneillään:
Tuulipuistot

Toinen aalto tuloillaan:
Pientuotanto, varastot, sähköautot

caruna

Kehitys Kajaven verkossa 2016 - 2024

Energiamurros tarjoaa ainutkertaisen mahdollisuuden alueelliselle kehitykselle, jota ei pidä hukata

Kasvun mahdollistajina

- 1) Luonnonvarat; kaivokset, metsä, matkailu
- 2) Halpa energia ja toimiva infra
- 3) Suotuisat ympäristötekijät yhdistettynä vakaaseen ja ennustettavaan lainsäädäntöön houkuttelevat osaltaan ulkomaalaisia pääomia

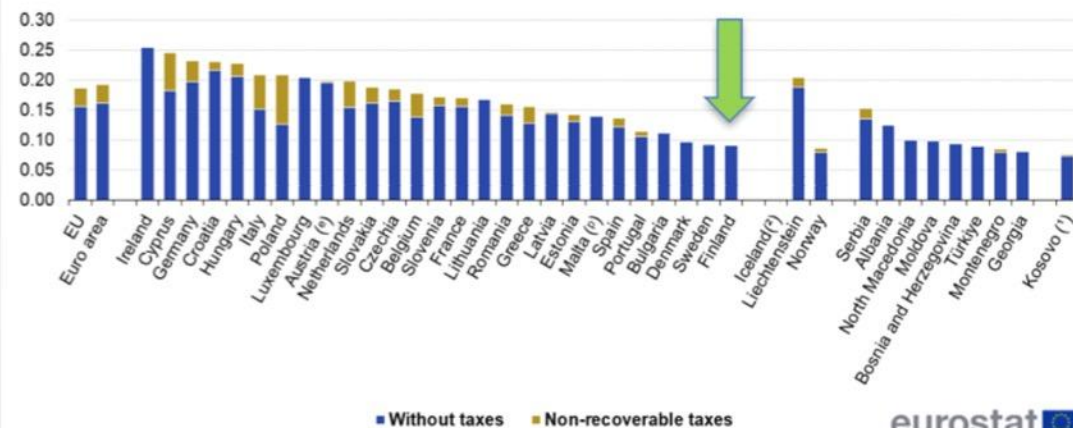
yle

Talous 3.6. 19:39

Kainuun hurjalle talouskasvulle ei ole näkyvissä uhkakuvia – listasimme, mistä talouskasvu johtuu

Osuuspankin tuoreen ennusteen mukaan talous kasvaa Kainuussa eniten kaikista maakunnista vuosina 2015–2025.

Electricity prices for non-household consumers, first half 2024 (€ per kWh)

Without taxes Non-recoverable taxes

eurostat

Esimerkkejä Kainuusta

Julkisista lähteistä kerättyjä karkeita arvioita

Tuulivoima 600 MW

- Lisäksi ~27 tuulivoimahanketta kehitteillä

Sähkövarastot 30 MW

- Lisäksi noin 15 hankekehittäjällä hankkeita, joiden koko 1 – 125 MW

Aurinkovoima 10 MW

- Lisäksi yli 10 teollisen kokoluokan aurinkopuistoa hankekehityksessä

Nykyinen kulutuksen sähköteho 250 MW

- Kasvuhankkeita jopa 3000 MW
- Kaivokset
- Matkailu
- Datacenterit
- Sähkökattilat
- Vetyjalostamo
- Biotuotetehtas
- Biometanolitehtas
- Mekaaninen puunjalostus
- Julkiset sähköautojen latauspisteet

Kainuun Sanomat // Torstaina 5. syyskuuta 2024

Jättikokoinen vetyjalostamo suunnitteilla Vaalaan

Vetyalfa Oy on jättänyt vihreän vedyn jalostamon kaavoitusaloitteen Vaalan kunnalle.

Marjatta Kurvinen
Vetyalfa Oy suunnittelee vihreän vedyn jalostamon rakentamista.

ne voisi olla esimerkiksi synteettistä metaania. Synteettisiä polttoaineita eli niin sanottua sähkönsä voidaan käyttää useisiin eri tarkoituksiin, kuten nestemäisenä polttoaineena maan- ja laivaliikenteessä. Jalostamon tuotanto voi myös sisältää energiavarastointirakaisuja sähköverkon säätövoimaksi ja edistää energiainfran vihreää siirtymää. Lomallinen vedyn jalostuslaitos

Selitteet ● Kaavoitus aloitettu ● Luvitettu ● Tuotannossa ● Rakenteilla ● Kaavaluonnos ● YVA-menettely käynnissä ● YVA-menettely tehty ● Identifioitu hanke / Esiisuunnittelu

Kajaaniin nousee iso sähkövarasto

Pohjan Voima aikoo rakentaa ensimmäisen 16 energiavarastohallia Vuottolähteen.

Jukka Karhinen
Energiayhtiö Pohjan Voima suunnittelee Kajaanin isoa sähköenergiavarastoa. Pohjan Voima aikoo rakentaa alueelle ensimmäisen 16 energiavarastohallia, josta sähkö johdetaan lähinnä Fingridin sähkökaapelilla maakapeilla. Pohjan Voima on halunnut Kajaanin kaupungilta suostuttua tarvetta kasvaneen varaston rakentamiseen Vuottolähteen Vuottolähteen. Energiavarastot hankkeena on kokonaisarvonsa noin 4,5 hehtaaria, johon tulee kahdeksan rakennusta ja on ositettu rakentamiseksi. Tulevat rakennukset ovat noin 2000 metrin kokoisia. Rakennukset ovat setelillä ja osittain kinnettä ja eristettyjä. Vuottolähteen hankkeen on nyt

Energiayhtiö Pohjan Voiman suunnittelema sähköenergiavarasto sijoittuu noiden ootuttaman paikkaan.

mä, kun sähköä tuotetaan suoraan energiakäytöstä tuulivoimasta ja aurinkosähköstä. Käytännössä sähkövarastoon ladattava sähkö verkko ja luovutetaan verkkoon tarpeen mukaan.

Sähkövarasto sijoittuu tulevan Otanmäen datakeskuksen kaava-alueen kupeeseen.

– Sitä enemmän tarvitaan järjestelmiä, joilla voidaan taata tuotteen sähkönsiirtoverkkoon. Hyvin harkittu ja toteutettu suunnitelman näkökulmasta. Se voi toimia sekuntitasolla tai tunneilla toimintamalli voi olla niin, että kun tuulet pölyvät, niin ladattava sähkö, ja kun on tuuletonta, luovutetaan sähköä. Pohjan Voimalla on viestillä kahdeksan vuorokauden hanketta

Juvan yli 9 000 paneelin aurinkovoimapuisto näyttää puiston mallia.

Paltamoon suunnitelma puolen miljardin biometanolitehtaasta

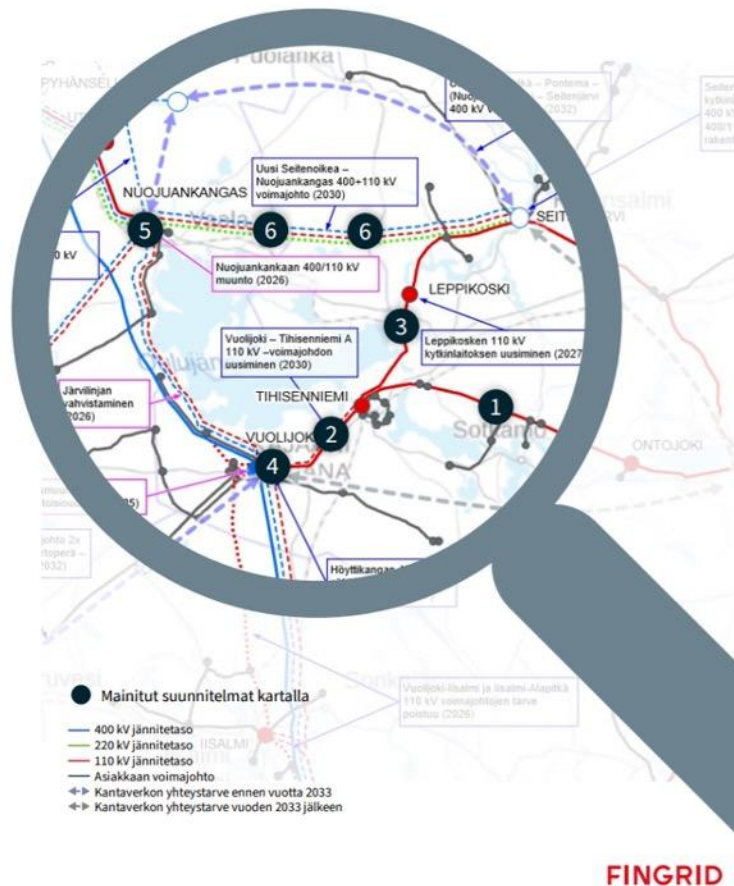
Savonlinnaan rekisteröity SSE Suomen Säästöenergia Oy suunnittelee rakentavansa Paltamoon biometanolitehtaan. Investointien määrä olisi noin 500 miljoonaa.

Valtatie 22:n ja rautatien väliin tuleva laitos työllistäisi yhteensä toista sataa henkilöä ja itse tehdas 50–60 henkilöä. Tavoite käynnistämiseksi on vuonna 2028.

Kajaaniin kahdelle turvesuolle aurinkovoimaa

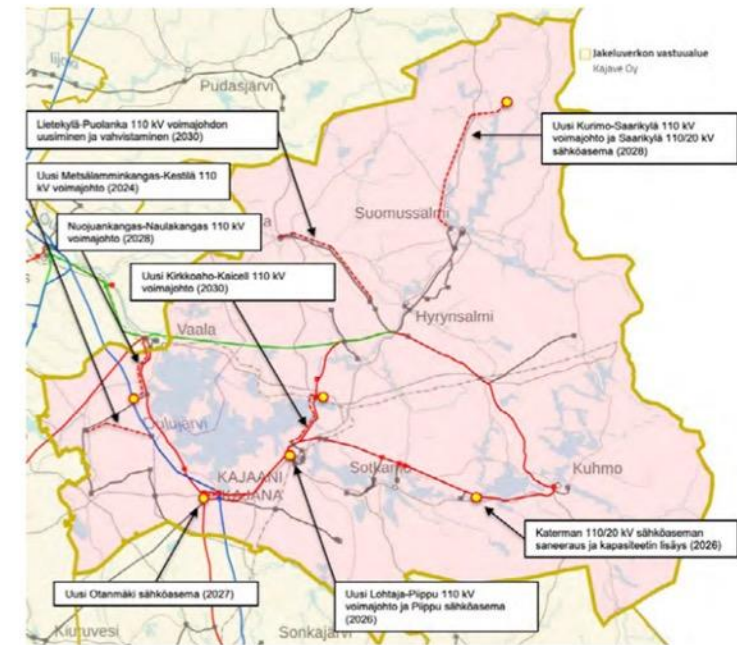
Entiselle Vuolijoen alueelle

Verkkojen kehitys on pitkäjänteistä työtä, joka edellyttää asioiden yhteensovittamista

- Fingridin asiakaspäälliköillä on keskeinen rooli
- Fingridin ylläpitämä toimialan sisäinen vuoropuhelu on aktiivista, toimivaa ja tärkeää
- Sähkömarkkinalain ja toimialan pelisääntöjen muutokset tulevat viiveellä
- Luvituksen haasteet ovat olleet liian pitkään tapetilla
- Yleisenä haasteena on löytää keinot ketteryden lisäämiseksi!

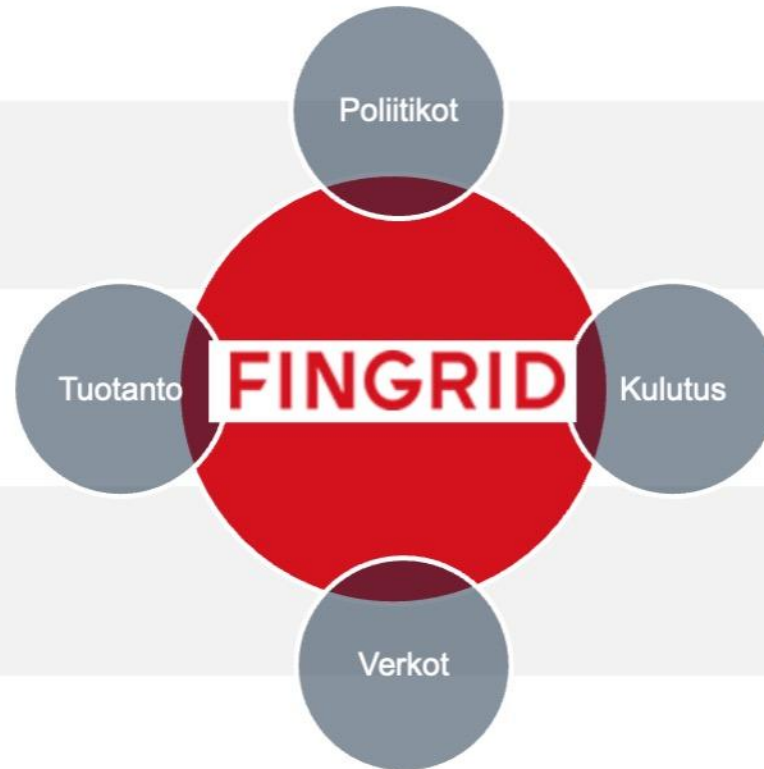
Kajave Oy kehittämissuunnitelma Kainuu

Energiatoimialan yhteinen tehtävä on pitää valot päällä valtakunnassa ja tarjota alusta hyvinvointiyhteiskunnalle

Tarkoittaa

- Toimivaa infraa
- Intressien yhteensovittamista
- Houkuttelevaa investointiympäristöä

Edellyttää

- Oikea-aikaisia investointeja
- Rahoituskykyä
- Riskitekijöihin varautumista
- Aktiivista vuoropuhelua
- Toimivia markkinoita
- Selkeitä pelisääntöjä
- Läpinäkyvyyttä ja ennustettavuutta
- Reagoitokykyä

Onnistuminen edellyttää laajaa sidosryhmien välistä yhteistyötä, yhteistä ponnistelua, priorisointia ja uskallusta uudistua!

Kiitos!

Loiste

Olemme vastuullisena energiainfrayhtiönä läsnä kainuulaisten arjessa ja mahdollistamme alueen kehittymisen. Meillä on pitkä historia ja olemme ylpeitä siitä, että tunnemme alueen monimuotoisuuden ja mahdollisuudet.

Ota yhteyttä

Timo Jutila

timo.jutila@loiste.fi

Puh. +358 50 453 6016

kajave.fi

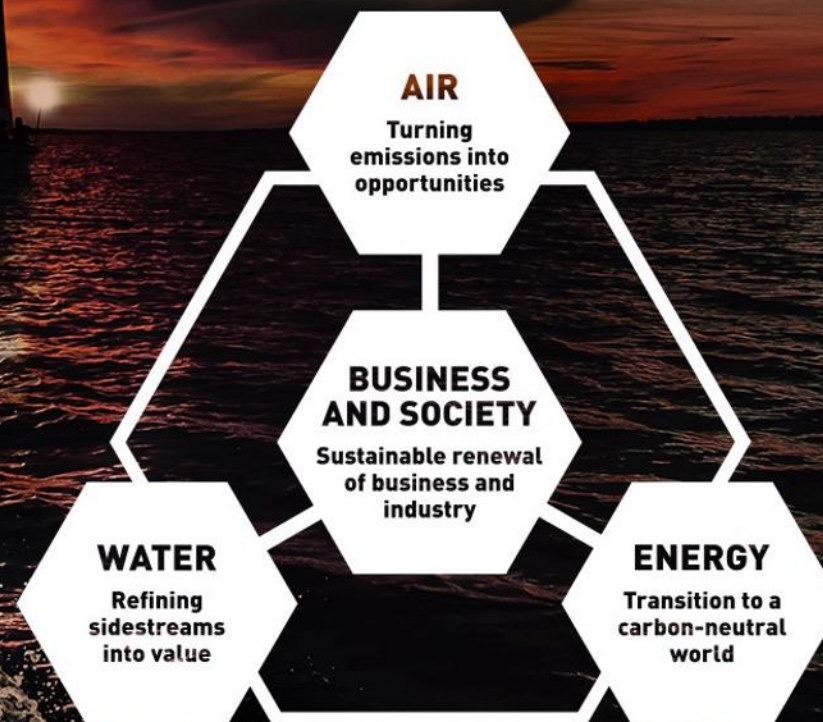
kajave

GREEN ELECTRIFICATION & P2X ECONOMY

NÄKYMÄ SUOMEN TEOLLISEEN TULEVAISUUTEEN

Petteri Laaksonen

SYSTEM EARTH

— GREEN ELECTRIFICATION & P2X ECONOMY

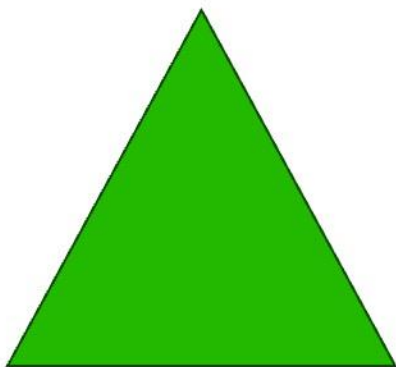
*“Renewable electricity will become both the most important primary and final energy carrier through various **Power-to-X** conversion routes across the energy system. ¹⁾”*

1) The role of electricity-based hydrogen in the emerging power-to-X economy, *International Journal of Hydrogen Energy* (2024), Christian Breyer et al. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0360319923041721>

VISIO SUOMELLE

Hyvinvointi

Turvallisuus

Ilmasto

Taloudellisesti hyvinvoiva

Suomen uusi kasvu ja hyvinvointi perustuu uusiutuvaan sähköön ja sen varaan rakennettuun uuteen, puhtaaseen, kansainvälisesti kilpailukykyiseen teollisuuteen.

Ilmastoedelläkävijä

Suomi on omavaraisesti hiilineutraali vuonna 2035.

Energiaturvallinen

Suomi hyödyntää yhdessä muiden Pohjoismaiden kanssa kestävästi vihreän siirtymän toteuttamiseen tarvittavien kriittisten raaka-aineiden ja uusiutuvan sähkön tuotannon potentiaalin.

VIHREÄN SÄHKÖN TUOTANTOPOTENTIAALI SUOMESSA

» Potentiaali on valtava - Base case Finland 2950 TWh ¹⁾ + Offshore

- » On-shore wind power 1650 TWh ¹⁾
- » Solar PV 1300 TWh ¹⁾
- » Fingrid liittymäkyselyt 1100 TWh, lähes koko itäinen Suomi puuttuu

» Sähköä riittää kaikkeen

- » Bio-hiilidioksidin jalostus 175 TWh ¹⁾
- » Ammoniakki 175 TWh (Arvio)
- » Data kesukset 15 TWh (Arvio)
- » Teollisuuden sähköistäminen 100 TWh (Arvio)
- » Yhteensä 465 TWh

- Voimme tuottaa myös vetyä ja sähköä myyntiin. Jousto saadaan teollisuudesta ja vedyn varastoista.
- Nyt suurin haaste on olemassa olevan teollisuuden päästöjen poistaminen ja säilyttäminen Suomessa.

Vihreä siirtymä tuo Suomeen taloudellista hyvinvointia ja turvallisuutta

**Miten Suomen teollisuuden siirtymä tehdään
luomalla kannattavaa liiketoimintaa
uusiutuvalla sähköllä
vähentäen merkittävästi fossiilisia päästöjä ja
parantaen turvallisuutta edullisesti?**

CASE: SSAB - RAAHEN TEHTAAN VETYPELKISTYS

- » 600 MW ”jatkuva” sähköteho vedyn tuotantoon. Energiana 4,8 TWh.
- » Päästövähennys 8% Suomen päästöistä. Nyt 4,5 MTn CO₂/vuosi.
  - » Vuosikustannus 321 MEUR/v (71,42 EUR/tn) <https://tradingeconomics.com/commodity/carbon> 7.6.2024
  - » ETS tonnin hinta tulee nousemaan
- » Ratkaisu
  - » Maatuulivoima + aurinkovoima, PPA sopimus kaikesta sähköstä/vedystä
  - » Kolme tuulipuistoa noin 250 turbiinia. Vuosituotanto $250 * 6 \text{ MW} * 8000 \text{ h} * 0,4 = 4,8 \text{ TWh}$
  - » Vedyn tuotanto tuulipuiston välittömässä yhteydessä
  - » Siirto vetyverkkoa pitkin Raahen lähelle, jolla suuri vedyn kalliovarasto, jossa rautamalmin pelkistyksen vaatima ”jatkuva” tuotanto varmistetaan.
  - » Tuotteen hinta noin 25% korkeampi
- » Asiakkaat
  - » Autonvalmistajat (Volvo, etc.)
- » Roolit
  - » Tuulivoimatuottajat: Sähkön ja vedyn tuotanto PPA:lla
  - » Gasgrid Finland: Vetyputki ja kalliovarasto (Valtio)
  - » SSAB Raahen konversio vetypelkistykselle (Valtio omistuksen kautta)

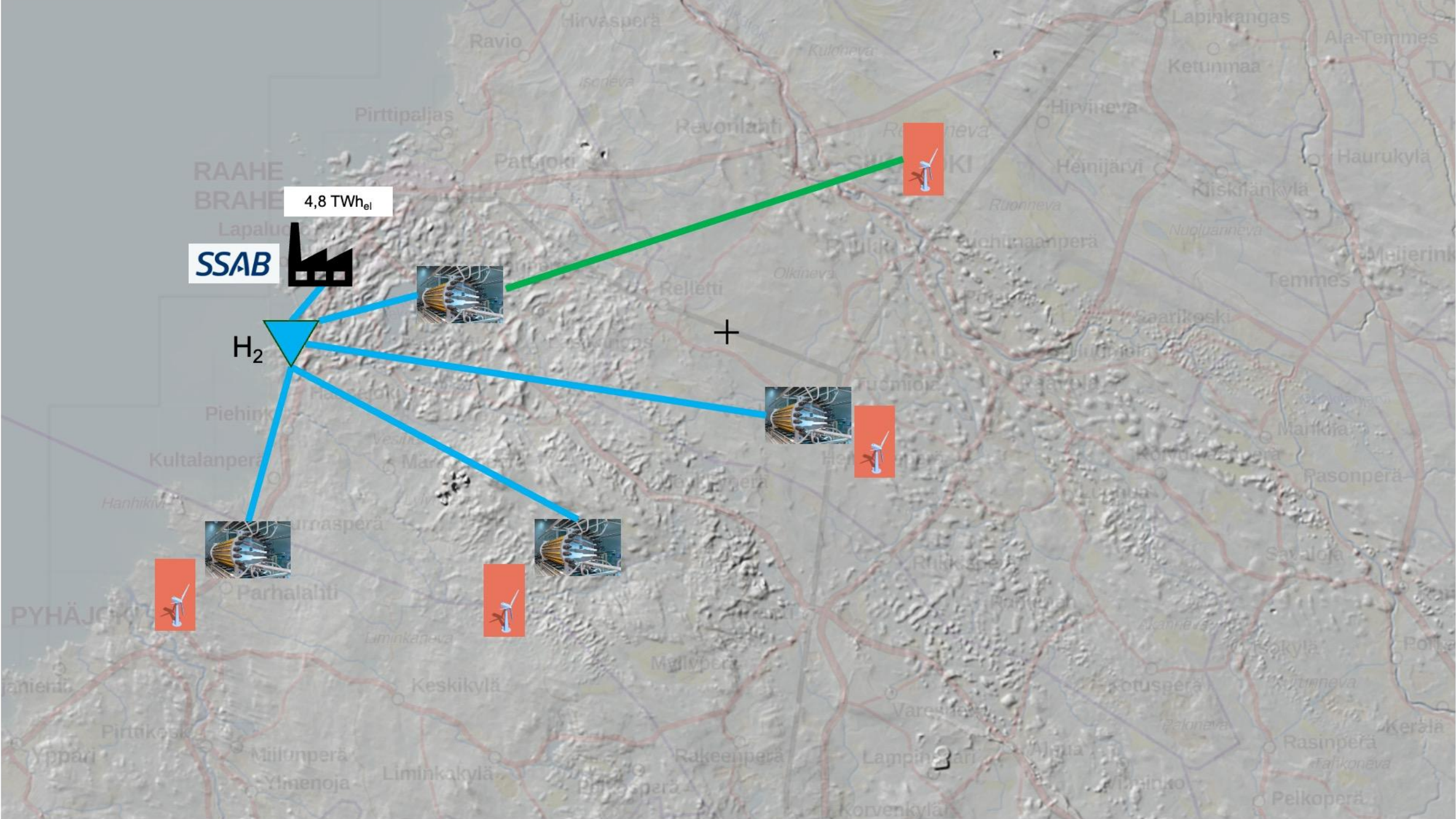
SSAB

4,8 TWh_{el}

H₂

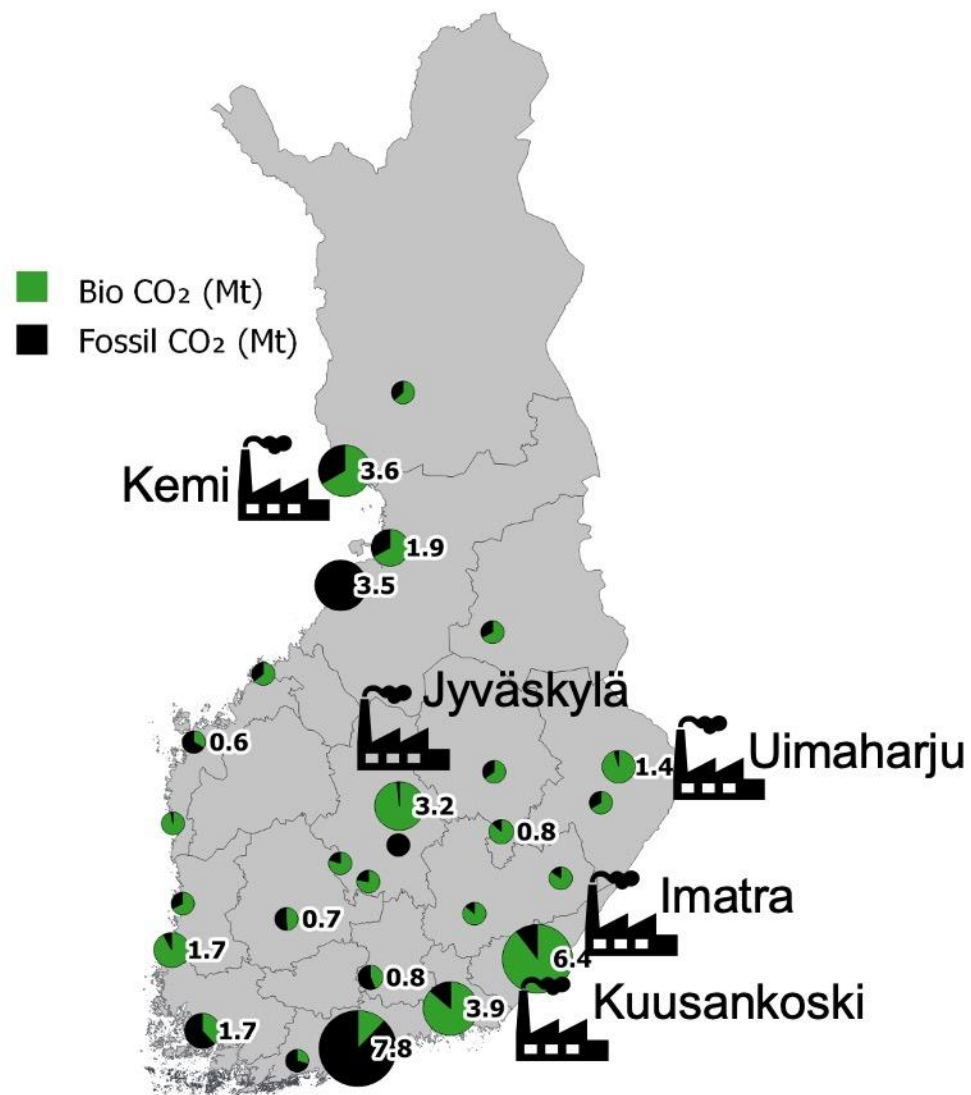
+

CASE: PORVOO – NESTE & BOREALIS, SELLUTEHDAS

- » Nesteen tuotannon muuttaminen MTO reitin RFNBO polttoaineiksi, toteutus yli 10 vuotta
- » ETS päästöt Porvoo 4,31 MT CO₂
  - » Neste 3,5 MT CO₂
  - » AGA 0,26 MT CO₂
  - » Borealis 0,55 MT CO₂
- » Päästökustannus 308 MEUR/v. Nesteen osuus 81%. (71,42 EUR/tn) <https://tradingeconomics.com/commodity/carbon 7.6.2024>
- » Ratkaisu
  - » Metanolin tuotanto sellutehtaiden yhteydessä, kuljetus rautateillä ja laivoilla
  - » Methanol to Olefins (MTO) Olefiinien tuotantolaitos (uusi, esim. Porvoossa) polttoaineiden ja muovien raaka-aineeksi (käyttäjinä myös Borealis, Kemira)
  - » Tarvittava metanoli 6,1 MTn/v. Tarvittava hiilidioksidin määrä on 8,3 MTn/v ja sähköenergia noin 68 TWh/v.
  - » Vaatii 3-4 sellutehtaan hiilidioksidin. Koko Suomen biohiilidioksidista noin 30%.
  - » Voisi poistaa myös suuren osan liikenteen päästöistä
- » Asiakas
  - » Finnair (kerosiini), laivaliikenne (metanoli)
- » Roolit
  - » Neste (Valtion omistuksen kautta)
  - » Olefiinien tuotanto (uusi tuotantolaitos, asiakkaat Neste (valtio), Borealis, Kemira, etc.)
  - » Fingrid/jakeluverkkoyhtiö sähkön siirron rakentaminen ja saatavuuden varmistaminen Porvoo ja Sellutehdas
  - » Metanolin valmistus, ensimmäinen askel (Stora Enso esim. Imatran tehtaiden yhteyteen, 2 MT CO₂, valtion omistus)
  - » Polttoaineiden käyttö (Finnair, take-off agreement, 1 MTn/v, valtio)

Ensimmäinen vaihe CO₂ capture, methanol production

JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

- » Tarvitsemme kansallisen strategian ja toteutussuunnitelman, jossa Suomen uusi kasvu ja hyvinvointi perustuu uusiutuvaan sähköön ja sen varaan rakennettuun uuteen, puhtaaseen, kansainvälisesti kilpailukykyiseen teollisuuteen.
- » Vapaiden päästöoikeuksien jako loppuu 2032. Teollisuuden kilpailukyvyn säilymisen takia muutosten suunnittelu ja toteutus on aloitettava heti.
- » Tarvittavat askeleet teollisuudessa ovat isoja ja muutokset vievät aikaa (+/- 10 vuotta).
- » Yhteistyön Suomessa pitää olla alueita ylittävää ja niitä yhdistävää.
- » Turvallisuus toteutuu energiainvestointien kautta edullisesti ja täysin uudella tavalla.
- » Suomesta tulee kannattavasti ilmastoedelläkävijä
- » Tekemällä yhteistyötä erityisesti Ruotsin ja Norjan kanssa, Pohjoismaat voivat olla kokoaan huomattavasti merkittävämpi tekijä EU:ssa.

Thank you!

Petteri Laaksonen, D.Sc., Research Director

petteri.laaksonen@lut.fi

Kiitos!

Fingrid Oyj

Läkkisepäntie 21

FI-00620 Helsinki

P.O.Box 530

FI-00101 Helsinki, Finland

Tel. +358 30 395 5000

Fax. +358 30 395 5196

www.fingrid.fi

FINGRID